

STATUS PRAVOSUDNE POLICIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

DOI: 10.70329/2744-2403.2026.6.11.6

Pregledni naučni članak

dr.sc. Dragutin Šimić¹

Sažetak:

U članku je izvršeno kritičko promišljanje statusa pravosudne policije. Sukladno tome razmatraju se temeljni postulati njenog zakonskog određenja i kao segmenta sustava nacionalne (domovinske) sigurnosti. Pored toga, ukazuje se i na potrebu organizacijskog i funkcionalnog povezivanja pravosudne policije u zatvorskom sustavu sa pravosudnom policijom zaduženom za osiguranje pravosudni tijela. Ukazano je na potrebu sustavnog i strategijskog pristupa razmatranja statusa pravosudne policije.

Ključne riječi: *pravosudna policija, pravosudna policija zatvorskog sustava, pravosudna policija osiguranja pravosudnih tijela*

¹ dragutinsimicds@gmail.com

1. UVODNA RAZMATRANJA

Polazište članka je stajalište da sagledavanje statusa pravosudne policije nije moguće bez sustavnog pristupa. Inzistiranje na ovom pristupu je iznimno značajno. Poticaj za istraživanje ovog problema je nastao tijekom proučavanja teorijskih temelja djelatnosti zatvorskog sustava u kome većinu djelatnika čine pravosudni policajci. „Gotovo je potpuno zapostavljena tematika djelatnosti pravosudne policije, najvećeg segmenta sustava ne samo po broju djelatnika već i po njegovom značaju.“ (Šimić, 2023:96) Pored toga, potaknut je i člankom Menadžment zatvorskog sustava (Šimić, 2024) u kome se promovira teorijsko utemeljenje menadžmenta zatvorskog sustava. Najneposredniji poticaj je najavljeno donošenje kontroverznog Zakona o pravosudnoj policiji. Problemsko područje rada je, kao što sam naslov sugerira je status pravosudne policije. U Republici Hrvatskoj (u daljem tekstu RH) ne postoje teorijsko-stručna sagledavanja ove problematike. Zbog toga izostaje sustavni i strateški pristup sagledavanja statusa pravosudne policije. Odras takvog pristupa je izostajanje razmatranja mogućnosti organizacijskog i funkcionalnog povezivanja pravosudne policije zatvorskog sustava sa pravosudnom policijom zaduženom za osiguranje pravosudnih tijela, koje su uspostavljene kao dvije neovisne cjeline sa istim nazivom *pravosudna policija*. Također, i donošenje kontroverznog nacrt prijedloga Zakona o pravosudnoj policiji. (u daljem tekstu Zakon). Pored toga, i izostankom sagledavanja pravosudne policije kao segmenta nacionalne (domovinske) sigurnosti. Članak je limitiran na odbrane elemente, zbog činjenice, da u opsegu članka nije moguće razmatrati i druge, također, značajne. Među njima, se izdvaja upravljanje, rukovođenje i zapovijedanje pravosudnom policijom. U opsegu ovog članka nije moguće razmatrati tako kompleksnu problematiku. Polazni elementi ove tematike su dati u već spomenutom članku Menadžment zatvorskog sustava (Šimić, 2024).

Odabrana problematika rada određuje njegov predmetni okvir – elemente sadržaja odredbi zakona i podzakonskih akata, kao odabrane literature koji upućuju na zaključivanje, davanje odgovora na pitanja koja su formulirana problemom istraživanja. Sukladno tomu analizira se sadržaj temeljnih zakonskih odredbi (uključujući i radni nacrt prijedloga spomenutog zakona), kao i odabrane relevantne literature za odabrano problemsko područje.

Teorijsko-hipotetski okvir članka zasniva se na postulatu da odredbe zakona i podzakonskih akata o pravosudnoj policiji predstavljaju najneposredniju operacionalizaciju teorijskih promišljanja. Te odredbe su svojevrsna „transmisija“, poveznica teorije i prakse. Može se reći i da predstavljaju odraz dostignute razine teorije, kao i uopćavanja prakse. Pored toga, temelji sa i na postulatu da je status pravosudne policije potrebno razmatrati na sustavan način, kao i na razini strateških promišljanja. U literaturi ne postoji ni jedno relevantno djelo koje razmatra ovu tematiku. Članak se zasniva na analizi sadržaja odabranih, po uvjerenju autora, relevantnih djela koja se djelomično ili neizravno

odnose na razmatranu problematiku. U popisu literature navode se i djela koja se izravno ne spominju u članku. Time se omogućuje zainteresiranim čitateljima da ostvare širi, potpuniji uvid u teorijska izvorišta na kojima se temelji članak.

Postavljeni teorijsko-hipotetski okvir upućuje na teorijski cilj rada - davanje elementa za teorijsko utemeljenje statusa pravosudne policije. Pored toga, cilj je iniciranje rasprave, provođenje daljih kompleksnijih i studioznijih istraživanja ove tematike. Praktični cilj je i afirmacija teorije u smislu njenog potpunijeg uvažavanje njenih postulata u procesu donošenja zakona, podzakonskih akata kojima se najneposrednije određuje praksa njenog funkcioniranja. Također, cilj je i poticanje djelatnika pravosudne na proučavanje teorije u smislu njihove kontinuirane edukacije i profesionalnog razvoja.

Strukturu članka čine: 1. Uvodna razmatranja, 2. Zakonsko određenje pravosudne policije 3. Pravosudna policija kao segment sigurnosnog sustava i 4. Zaključna razmatranja.

2. ZAKONSKO ODREĐENJE PRAVOSUDNE POLICIJE

U okviru Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije djeluju dvije organizacijski i funkcionalno različite organizacijske jedinice pravosudne policije: pravosudne policije u zatvorskom sustavu i pravosudna policija zadužena za osiguranje pravosudnih ustanova.

Djelatnost pravosudne policije u zatvorskom sustavu se temelji na odredba članka 41 Zakonu o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine, br. 14/2021, 155/2023) u kome je stavku 1 navedeno : „Službenici pravosudne policije osiguravaju kaznionicu odnosno zatvor, osobe i imovinu, nadziru zatvorenike, sudjeluju u provedbi programa izvršavanja uz održavanje unutarnjeg reda i stege, sprovode zatvorenike te obavljaju druge poslove propisane ovim Zakonom i provedbenim propisima.“ U kaznenim tijelima (kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima) pravosudni policajci čine oko 57% djelatnika. Navedeni postotak se temelji na analizi okvirnog broja potrebnih pravosudnih policajaca u kaznenim tijelima prema prikazanim podacima Okvirnog broja državnih službenika i namještenika u Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije – priloga (sastavnog dijela) Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije (Narodne novine, br. 75/2024).

Djelatnost pravosudne policija zadužena za osiguranje pravosudnih ustanova se temelji na temelju članka 113 Zakona o sudovima (Narodne novine, br. 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 21/22, 16/23, 153/23 i 36/24) i članka 129 Zakona o državnom odvjetništvu (Narodne novine, br. 67/18 i 21/22). Na temelju ova dva zakona donesen je Pravilnik o načinu osiguranja osoba, imovine i objekata sudova i državnih odvjetništava (Narodne novine, br. 75/22), temeljni akt za djelatnost ovu policije. Uočava se da je u RH djelatnost pravosudne policije je regulirana odredbama tri navedena zakona.

Na temelju članka 48 Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije pravosudna policija za osiguranje pravosudnih ustanova je u okviru Sektora za osiguranje pravosudnih tijela Uprave za organizaciju pravosuđa. Na temelju članka 159 ove Uredbe pravosudna policija u zatvorskom sustavu je u okviru Sektora osiguranja Uprave za zatvorski sustav i probaciju.

Kao što je navedeno, sastavni dio ove Uredbe je Okvirni broj državnih službenika i namještenika u Ministarstvu pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. Taj Okvirni broj je prikazan u tri tablice: *Tablica 1.* Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije bez kaznenih tijela i područnih jedinica u sastavu Ministarstva, *Tablica 2.* Područni odjeli pravosudne policije i *Tablica 3.* Kaznionice, zatvori, odgojni zavodi i centri. Prema navedenim tablicama predviđeni broj djelatnika pravosudne policije za osiguranje pravosudnih tijela je 340 djelatnika, a u zatvorskom sustavu je potrebno 2007 djelatnika.

Mora li biti ovakva organizacijska i funkcionalna razdvojenost ova dva segmenta pravosudne policije? O ovome pitanju nije bilo do sada rasprava. Polazeći od načela da je u svakom sustavu, pa tako i sustavu pravosudne policije potrebno ostvariti njegovu idejnu, organizacijsku i funkcionalnu jedinstvenost, opravdano je razmatrati ovo pitanje. Moguće rješenje je da se u nadležnost Upravu za zatvorski sustav i probaciju premjesti Sektor za osiguranje pravosudnih tijela Uprave za organizaciju pravosuđa.

Ideja predložene reorganizacije se temelji, između ostalog, na sagledavanju pozitivnih učinaka integracije probacijske službe u Upravu za zatvorski sustav. Probacijski poslovi su u sastavu Uprave za zatvorski sustav od 4.10.2017., kada je Vlada donijela Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa i uprave (Narodne novine, br. 98/2017), čime je ta Uprava promijenila ime u Upravu za zatvorski sustav i probaciju te postala jedinstvena upravna organizacija koja objedinjuje obje djelatnosti. Prije toga probacijski poslovi su bili u sastavu Uprave za probacijske poslove.

Predložena ideja organizacijskog i funkcionalnog povezivanja pravosudne policije zatvorskog sustava sa pravosudnom policijom zaduženom za osiguranje pravosudnih tijela nije razmatrana. Tijekom 2022. godine prihvaćen je prijedlog Sindikata pravosudne policije RH (u daljem tekstu SPPH) o izradi Zakona o pravosudnoj policiji i ovlaštenim osobama zatvorskog sustava. Prema tvrdnji SPPH Radna skupina za izradu nacrt prijedloga Zakona o (u daljem tekstu Radna skupina) je osnovana u siječnju 2023. godine odlukom tadašnjeg ministra pravosuđa. Također, navodi se i da se ta Radna skupina nikada nije sastala.²

² <https://www.sindikattpolicije.hr/osnovana-radna-skupina-za-izradu-nacrta-prijedloga-zakona-o-pravosudnoj-policiji-i-ovlastenim-sluzbenim-osobama-u-zatvorskom-sustavu-i-sustavu-osiguranja-pravosudnih-tijela/>

Odluku o osnivanju spomenute Radne skupine donijelo je Ministarstvo pravosuđa i uprave, a objavljena je na njihovoj stranici, iako specifičan datum te odluke u siječnju 2023. godine nije eksplicitno naveden u dostupnim izdacima.³ Neporeciva je činjenica da se ta Radna skupina nije sastala.

Neaktivnost formirane Radne skupine je u određenoj mjeri Ministarstvo pravosuđa i uprave kompenziralo pokretanjem 29.11. 2022. e-savjetovanja o nacrtu prijedloga Zakona o pravosudnoj policiji i ovlaštenim službenim osobama u zatvorskom sustavu. Kao polazište koja podržava potrebu za izradom nacrt prijedloga zakona je navedeno: „Na sastancima sa sindikalnim partnerima utvrđena je potreba za ujednačavanjem prava i obveza službenika pravosudne policije i ovlaštenih službenih osoba u zatvorskom sustavu.“⁴

Polazna, temeljna primjedba je da umjesto Zakon treba da glasi Uredba. Za zatvorski i probacijski sustav temeljni zakon je Zakon o izvršavanju kazne zatvora (u daljem tekstu ZIKZ). Nije prihvatljivo da se donosi još jedan temeljni zakon sustava, kao što je predloženi nacrt. Ukoliko se donose stvoriti će se entropija sustava. Prihvatljivije je da se u postojeći ZIKZ unose odredba da će ministar pravosuđa donijeti Uredbu (sa gotovo istim sadržajem kao u nacrtu Zakona). Ostvarit će se isti učinak kao i sa predloženim nacrtom prijedloga zakona ali će se očuvati idejno, organizacijsko i funkcionalno jedinstvo sustava. Neće doći do preduvjeta stvaranja entropije zatvorskog sustava. Pored toga, u Zakonu je izostavljena pravosudna policija zadužena za osiguranje pravosudnih ustanova.

Kao što je već spomenuto formirana Radna skupina 2023. godine nije se nikada sastala. Time je praktično zaustavljen rad na donošenju Zakona. Zalaganjem SPPH ostvaren je nastavak rada na izradi Zakona. Odlukom ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije od 12. ožujka 2025. godine osnovana je Radna skupina za izradu nacrt prijedloga Zakona o pravosudnoj policiji i ovlaštenim službenim osobama u zatvorskom sustavu i sustavu osiguranja pravosudnih tijela.⁵

Prvi sastanak Radne skupine održao se 6. lipnja 2025. godine. Uočava se da je nacrt prijedloga Zakona proširen, obuhvatom i pravosudne policije koja osigurava pravosudna tijela. Međutim, na tom sastanku, nije prihvaćeno spomenuto proširenje, dogovoreno je osnivanje posebne radne skupine za izradu zakona za zaposlene u sustavu osiguranja pravosudnih tijela. Najveće neslaganje je nastalo u svezi određivanja djelatnika na koje će se odnositi novi zakon. Predstavnici

³ <https://mpudt.gov.hr/pristup-informacijama-6341/savjetovanja-s-javnoscu/radne-skupine-za-izradu-nacrta-prijedloga-zakona-drugih-propisa-i-akata/6230?lang=hr>

⁴ (<https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=22752>)

⁵ <https://www.sdlsn.hr/informacija-sa-sastanaka-radne-skupine-za-izradu-zakona-o-pravosudnoj-policiji-i-ovlastenim-sluzbenim-osobama-u-zatvorskom-sustavu/>

Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika (SDLSN) su jasno istaknuli kako se novi zakon mora odnositi na sve zaposlene u kaznenim tijelima. Predstavnici SPPH usprotivili su se uključivanju svih zaposlenika u kaznenim tijelima u zakon, zagovarajući da se on odnosi isključivo na pravosudnu policiju.⁶ Spomenuto sporno pitanje je riješeno na sastanku Radne skupine 27.11.2025.⁷ Na tom sastanku dogovoreno je predlaganje donošenje dva zakona, Zakona o pravosudnoj policiji i Zakona o zaposlenicima zatvorskog sustava. Time je postignut kompromis u svezi zahtjeva SPPH i SDLSN. Razmatranje prijedloga Zakona o zaposlenicima zatvorskog sustava nije predmet razmatranja ovog članka. Pored toga, u opsegu ovog članka nije ni moguće razmatranje ove tematike.

Na temelju ovog kraćeg osvrta na realizaciju inicijative SPPH o donošenju novog zakona o pravosudnoj policiji uočavaju se dva otvorena pitanja. Prvo, da li njime regulirati status samo pravosudne policije u zatvorskom sustavu ili svih djelatnika? Drugo, da li je opravdano predlaganje posebnog zakona za zaposlene u sustavu osiguranja pravosudnih tijela? Uočava se da sama inicijativa za donošenje novog zakona, kao i da pristup njenoj realizaciji nije utemeljen na teorijsko-stručnim postulatima. Poznato je da svaki zakon, pa tako i ovaj prijedlog zakona, predstavlja operacionalizaciju teorije i uopćavanja prakse.

Formiranje radne skupine i e-savjetovanje ne mogu zamijeniti teorijsko-stručnu raspravu. Zbog toga su u ovom slučaju zapostavljena, kao što je navedeno, brojna pitanja. Među njima, polazni značaj, ima diskusija o opravdanosti donošenja, pored ZIKZ-a još jednog temeljnog zakona zatvorskog sustava – predloženog zakona o pravosudnoj policiji. Nije ni prepoznata potreba ostvarivanja organizacijskog i funkcionalnog jedinstva pravosudne policije koje se može postići predloženom reorganizacijom. Naprotiv, nastavlja se djelovanje na njenom razdvajanju, koje potvrđuje prijedlog donošenja posebnog zakona za zaposlene u sustavu osiguranja pravosudnih tijela.

U svezi ove problematike nije objavljen ni jedan teorijsko-stručni rad. Nezainteresiranost djelatnika pravosudne u svezi toga, kao ni iniciranje teorijske rasprave je posljedica zapostavljanja značaja stručnog profila djelatnika sa visokom stručnom spremom. To potvrđuje ponovno uvođenje dvogodišnjeg školovanja pravosudnih policajaca u Srednjoj policijskoj školi u Zagrebi u 2022./2023. Obrazloženje za ponovno uvođenja ovog školovanja koje se provodilo u periodu od 1985. do 1999. i od 2011. do 2013. godine je bilo da je uočeno da je temeljni tečaj za osposobljavanje pravosudnih policajaca sa srednjom stručnom spremom nedovoljan te da je potrebna viša razina. Potpuno je

⁶ <https://www.sdlsn.hr/informacija-sa-sastanaka-radne-skupine-za-izradu-zakona-o-pravosudnoj-policiji-i-ovlastenim-sluzbenim-osobama-u-zatvorskom-sustavu/>

⁷ <https://www.spph.hr/sastanak-radne-skupine-za-izradu-nacrta-zakona-o-pravosudnoj-policiji/>

izostavljeno pitanje osposobljavanja djelatnika na razini visoke stručne spreme. (Šimić, 2023:101)

Navedeno ukazuje na značaj pitanja odabira stručnog profila djelatnika pravosudne policije sa visokom stručnom spremom. Samo stručno-kompetentni djelatnici mogu da iniciraju konstituiranje teorije ove djelatnosti. Ovaj problem nije uočen. On nije rješiv u kraćem vremenskom periodu. Moguća prva faza bi mogla biti pokretanje stručnog časopisa za ovu djelatnost koji bi se mogao postupno profilirao kao teorijsko-stručni. (Šimić, 2023:102)

3. PRAVOSUDNA POLICIJA KAO SEGMENT SIGURNOSNOG SUSTAVA

Afirmaciji pravosudne policije kao segmenta sustava nacionalne (domovinske) sigurnosti je znatno doprinijelo njeno sudjelovanje 31. srpnja 2025. godine na svečanom vojnom mimohodu kojim je obilježena 30. obljetnica vojno-redarstvene operacije Oluja, Dana pobjede i domovinske zahvalnosti te Dana hrvatskih branitelja. Na službenim stranicama Ministarstva obrane RH sudjelovanje pravosudne policije (oba njena segmenta) na mimohodu je ocijenjeno iznimno pozitivno. „U svečanom vojnom mimohodu ove godine su prvi put sudjelovali i službenici pravosudne policije koji su svojim dostojanstvenim postrojem i disciplinom pokazali profesionalnost, predanost i ulogu koju imaju u očuvanju reda, sigurnosti i pravne države. U mimohodu je zajedno sa službenicima pravosudne policije zatvorskog sustava Republike Hrvatske sudjelovalo i osam službenika pravosudne policije osiguranja pravosudnih tijela ... „⁸

U teorijskim razmatranjima nema radova koji razmatraju značaj i ulogu pravosudne policije u sustavu nacionalne (domovinske) sigurnosti. Ima onih koji se odnose na zatvorski sustav. (Šimić, 2023:103-107) Polazeći od činjenice da većinu djelatnika zatvorskog sustava čine pravosudni policajci, može se zaključiti da je i pravosudna policija segment nacionalne (domovinske) sigurnosti. Za ovo razmatranje nije toliko bitno da li se pravosudna policija tretira kao dio *sustava nacionalne* ili *domovinske sigurnosti*. Najvažnije je razumijevanje da je spomenuta terminološka dualnost afirmirana i u praksi te da ju treba prihvatiti. Nije realno očekivati ni skorbu promjenu obzirom da je koncept domovinske sigurnosti promoviran Strategijom nacionalne sigurnosti i Zakonom o sustavu domovinske sigurnosti. Na metodološkoj razini promišljanja, je poznata pogreška određivanja istog pojma sa dva različita termina, kao u ovom slučaju.

⁸ <https://mpudt.gov.hr/vijesti-8/pravosudna-policija-u-svecanom-vojnom-mimohodu-2025/30225?lang=hr>

Za izgradnju teorije pravosudne policije bitno polazište predstavlja obrazloženo njeno određenje kao institucije sustava nacionalne (domovinske) sigurnosti. Isto tako, važno je uočavanje izostavljanje pravosudne policije osiguranja pravosudnih tijela. Također, bitno je naglasiti da je polazište izgradnje ove teorije sustavno i stratejsko promišljanje. Ova dva promišljanja su usko povezana ali se i razlikuju.

U ovom slučaju je potenciranje sagledavanja pravosudne policije kao cjeline u sustavu nacionalne sigurnosti. Pored toga, i pravosudne policije u zatvorskom sustavu. Također, i sagledavanje mogućnosti već obrazloženog organizacijskog i funkcionalnog povezivanja pravosudne policije zatvorskog sustava i one zadužene za osiguranja pravosudnih tijela. Ovo povezivanje, između ostalog, bi omogućilo jasnije pozicioniranje pravosudne policije kao sastavnice sustava nacionalne (domovinske) sigurnosti.

Stratejsko je kompleksnije. Nije dovoljno da ostane samo na prepoznavanju uloge značaja pravosudne policije u sustavu nacionalne (domovinske) sigurnosti. Ono može značajnije da odredi perspektivu njenog razvoja, pa čak i ukidanja. Primjerice, stratejska vizija u pogledu trenda privatizacije. Od iznimne važnosti je donošenje odluke o ovom pitanju. Da li da se pristupi privatizaciji, kao i u kom opsegu. Primjerice, da li da se cjelokupno (unutarnje i vanjsko osiguranje) ili samo vanjsko kaznionica i zatvora povjeri privatnim zaštitarskim tvrtkama? Isto tako, da li da se osiguranje pravosudnih tijela prepusti privatnim zaštitarskim tvrtkama?

U literaturi najviše razmatranja ima o privatizaciji zatvora i kaznionica u cjelini, koja uključuje i njihovo osiguranje. Privatizacija zatvorskog sustava javila se kao posljedica sve većih troškova koji proizlaze iz izdržavanja kazne zatvora. Javni zatvori se financiraju iz državnog proračuna dok privatnim upravljaju korporacije koje na taj način vide priliku za zaradu. Nadalje, privatni zatvori daju vrlo malo podataka o zdravstvenoj skrbi zatvorenika unutar njih što predstavlja problem usporedbe između oba sustava. Također, privatni zatvori imaju pravo i odbiti zatvorenike koji imaju zdravstvenih problema, a nerijetko uzimaju nenasilne zatvorenike kako bi manje morali trošiti na sustav osiguranja što je rezultiralo većom pojavom nasilja u privatnim zatvorima u odnosu na javne zatvore. Kada govorimo o recidivu zatvorenika, u privatnim zatvorima pokazao se većim nego u javnim. Naposljetku, ostavlja se pitanje u kojem smjeru će se odvijati privatizacija i koliko je privatizacija zatvora isplativija od toga da zatvori ostanu u javnom sektoru. (Načinović, 2021:3)

Pojava privatnih kompanija u procesu izvršenja kazne zatvora je relativna novina koja u posljednje vrijeme zaokuplja pažnju prvenstveno u državama koje su privatni sektor uvele u ovu oblast, ali i u državama koje namjeravaju da taj sistem uvedu. Ovom pitanju očigledno je posvećeno manje pažnje u državama koje ne nameravaju da taj sistem uvedu. Međutim, to ne znači da to pitanje ne zaslužuje interesiranje. (Kokolj, 2005:137)

Visok porast broja zatvorenika doveo je do prenatrpanosti zatvorskih institucija i do ugrožavanja sigurnosti i zatvorske administracije i zatvoreničke populacije, a izgradnja novih zatvora je nerentabilna, a u nekim zemljama zbog ekonomske situacije, i nerealnog rješenja. U takvim okolnostima jedan broj zemalja nastoji da problem riješi putem privatnih zatvora. Takav trend postoji u USA, Kanadi, Velikoj Britaniji i drugim zemljama. Privatizacija je za državu samo odložen problem jer posljednji podaci ekonomskog poslovanja pokazuju da je ušteda države neznatna, a opasnost od iskorištavanja zatvoreničke radne snage mnogo realnija. No, i pored određene opreznosti, sve je prisutnija tendencija privatizacija zatvora, koja se u budućnosti očekuje u većem obimu. (Stevanović, 2012: 209)

Razlozi koji opravdavaju privatizaciju tiču se velikih budžetskih izdvajanja za održavanje sistema penalnih institucija, prebukiranosti zatvora i neuspješnosti državnih penalnih ustanova u suzbijanju recidivizma. Protivnici privatizacije zatvora ističu da je stjecanje profita putem izvršenja kazne lišenja slobode nemoralno, da je u pitanju sfera nad kojom država mora da zadrži monopol, te da postoji značajan rizik da će ljudska prava zatvorenika biti povrijeđena ukoliko tržišni principi zavladaju i ovom oblašću. Pobornici privatizacije, pak, izlažu svoje kontra argumente, koji se odnose na ekonomičnost i unapređenje zatvorskog sistema. I pored mnogih otvorenih pitanja, ukazuje se da su tokom posljednjih dvadeset godina privatni zatvori osigurali svoje mjesto u suvremenom sistemu izvršenja krivičnih sankcija, iako ovaj tip ustanova, suprotno očekivanjima, nije ostvario značajnije uspjehe u svojoj praksi. (Kovačević: 2012: 195)

Vrlo su rijetki autori koji imaju pozitivan stav prema privatizaciji kaznenih tijela. Jedna od rijetkih je Snježana Maloić koja se pridružuje stavu da su modeli iz privatnog sektora primjenjivi i u organizacijama kaznenopravnog sustava, ali u realno potrebnom vremenu za njihovo uvođenje i uz stvaranje potrebnih preduvjeta. Uvođenje poduzetničkih načela treba biti oprezno i promišljeno, na način da se uvažava specifične svrhe i zadaci pojedinih kaznenopravnih organizacija, uz poseban naglasak na poštivanje ljudskih prava što je u okviru ovih organizacija, s obzirom na društvenu odgovornost koju imaju, izuzetno značajno. U tom smislu, važno je istaknuti otvorena pitanja i potrebu analiza i domaćeg znanstveno-istraživačkog rada vezano za ovo područje kao značaj financiranja ovih istraživanja, u smjeru razrješavanja nedoumica mogu li ovakve promjene zaista doprinijeti učinkovitosti ovih organizacija bez ugrožavanja njihovih bazičnih svrha ili ne, ima li negativnih učinaka i kako ih riješiti ili ubuduće prevenirati i u konačnici, kako bi se steklo odnosno učvrstilo povjerenje u mogućnost i koristi ovih promjena. (Maloić, 2013: 58)

Većina odabranih autora smatra da privatizacija zatvora i kaznionica donosi više negativnih učinaka u odnosu na pozitivne. U slučaju privatizacije pojedinih zatvora i kaznionica došlo bi neminovno i do ukidanje pravosudne policije u tim kaznenim tijelima. U hipotetskom slučaju privatizacije svih kaznenih tijela do ukidanja ove policije u cijelom zatvorskom sustavu. U navedenim teorijskim razmatranjima se ne spominje mogućnost da se bez privatizacije zatvora i

kaznionica, pravosudna policije zamijeni privatnim zaštitarskim tvrtkama u cijelom zatvorskom sustavu ili samo u pojedinim kaznenim tijelima.

U svezi privatizacije zatvora i kaznionica rijetki su političari koji su se izjašnjavali o tome. Među njima, se izdvaja bivši ministar pravosuđa koji je u Saboru 24.04.2013. povodom rasprave o izmjenama Zakona o izvršavanju kazne zatvora, jasno rekao da „Izmjene Zakona o izvršavanju kazne zatvora nisu uvod u privatizaciju zatvorskog sustava niti će te privatizacije biti.“⁹

Navedeni negativni stav ministra pravosuđa nije zaustavio ideju privatizacije. Tako su poduzetnici, mahom vlasnici zaštitarskih tvrtki, pobornici te ideje, a stručnjaci su žestoko protiv. Naime, poduzetnici bi po svakom zatvoreniku mjesečno dobivali određen iznos novca, a što bi više uštedjeli na njima, veća bi im bila zarada. Prema mišljenju Vinka Grgića, bivšeg dugogodišnjeg visokopozicioniranog djelatnika MUP-a „To je vrlo loše rješenje, nadam se da na taj način nećemo smanjivati prenapučenost u zatvorima. Zatvori moraju ostati u sustavu državne uprave, ne smiju nikako dospjeti u privatne ruke. Mi smo još nezrelo društvo da bismo tako osjetljiv segment prepustili privatnicima, velik je prostor za moguće zloupotrebe. Vidimo kako je sve ostalo završilo kad smo dali privatnicima.“¹⁰

Zlatko Marić, vlasnik najveće zaštitarske tvrtke „Sokol Marić“ savjetuje da država prepusti brigu nad dijelom zatvorenika zaštitarskim kućama. „U Americi i većini razvijenih zemalja, pored privatnog vlasništva navedenih objekata, usluge zaštite i ukupne skrbi o zatvorenicima pružaju privatne zaštitarske tvrtke i facility kompanije. Navedeno je, dakako, moguće i u RH, pod određenim jasno definiranim kriterijima. Što se tiče bojazni za standard i skrb zatvorenika, to je vrlo jednostavno urediti kroz mjere redovitog nadzora i poštovanje prethodno utvrđenih standarda i procedura rada.“ (Isti izvor)

Isto mišljenje koje je iznio Zlatko Marić 2014. godine je 2020. godine ponovila grupa zaštitara u peticiji u svezi ovog pitanja. "Privatizirajmo hrvatske zatvore! Ako to radi u SAD-u, ne vidimo razloga zašto ne bi radilo i kod nas u Hrvatskoj", stoji u pozivu na javnu peticiju za privatizaciju zatvora i kaznionica u RH. Prema tezama organizatora peticije čuvanje zatvora bi preuzeli zaštitari čuvari jer trenutno "zatvorenika ima previše, zatvori su puni, a puno ih ima (osoba) koji čekaju u redu". "Privatizacija zatvora bila bi dobra odluka, a stvar je na nama da se izborimo za to. Za sigurnost naših građana. Mnogi su zbog ovrha, pljačke, droge i raznog kriminala osuđeni na zatvor, ali zatvori su puni“, navode u peticiji.

⁹ <https://www.poslovni.hr/hrvatska/hrvatska-nece-privatizirati-zatvore-238694>

¹⁰ <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/sokol-maric-privatizirajmo-hrvatske-zatvore-ako-to-radi-u-americi-ne-vidim-razloga-zasto-ne-bi-radilo-i-kod-nas-862393>

Za privatne zatvore plaćala bi država po svakom zatvoreniku, a posao bi preuzele zaštitarske tvrtke koje bi se bavile privatnim zatvorima.¹¹

Iste 2014. godine kada je spomenuti vlasnik „Sokol Marića“ iznio svoje mišljenje o privatizaciji, Vlada RH je najavila outsourcing u javnom sektoru, odnosno da će zbog racionalizacije troškova prepustiti privatnicima djelatnosti čišćenja, održavanja, pranja i peglanja, pripreme hrane i pića, te prijevoza i zaštite (osiguranja).¹² Ova najava se odnosila i na pravosudnu policiju u cjelini, oba njena segmenta, u zatvorskom sustavu i onom na osiguranju pravosudnih tijela. Prethodna razmatrana privatizacija zatvora i kaznionica se nije odnosila na pravosudnu policiju angažiranu na osiguranju pravosudnih tijela.

U Hrvatskoj je 2014. godine 17 sindikata iz javnog sektora iniciralo prikupljanje potpisa raspisivanje referenduma o donošenju zakona protiv izdvajanja pomoćnih poslova u javnom i državnom sektoru, popularno nazvanog referendum o *outsourcingu*. Prikupljen je dovoljan broj potpisa, no Ustavni sud Republike Hrvatske iznenađujuće nije dopustio referendum o *outsourcingu*, jer je zaključio da referendumsko pitanje nije u skladu s Ustavom te da se o navedenom pitanju ne može odlučivati na referendumu.¹³

Na temelju spomenute odluke Ustavnog ustava može se zaključiti da nije moguće zaustaviti, onemogućiti outsourcing u javnom i državnom sektoru. Ova mogućnost se i odnosi i na pravosudnu policiju. *Outsourcingu* je izloženija pravosudna policija angažirana na osiguranju pravosudnih tijela. Analiza odredbi Pravilnika o načinu osiguranja osoba, imovine i objekata sudova i državnih odvjetništava (Narodne novine br. 75/2022, 82/2024, 63/2025) upućuje da je djelatnost pravosudne policije skoro ista kao i zaštitarskih tvrtki koje osiguravaju institucije javnog i državnog sektora. Do sada nije bilo analiza, rasprava o argumentima koji ukazuju na prednostima pravosudne policije u odnosu na zaštitarske tvrtke u svezi ovog pitanja.

Razmatrana izloženost *outsourcingu* bi mogla znatna umanjena prihvaćanjem obrazložene ideje o organizacijskom i funkcionalnom povezivanju pravosudne policije (da se u nadležnost Upravu za zatvorski sustav i probaciju premjesti Sektor za osiguranje pravosudnih tijela Uprave za organizaciju pravosuđa). Predložena reorganizacija, između ostalog, bi otvorila mogućnosti usklađivanja osposobljavanja pravosudnih policajaca za poslove u oba njena segmenta. Time bi, primjerice, pravosudni policajci iz Sektora za osiguranje pravosudnih tijela

¹¹ <https://www.zastita.info/hr/novosti/pokrenuli-peticiju-zastitari-u-hrvatskoj-trebaju-preuzeti-cuvanje-u-privatnim,31076.html>

¹² <https://www.poslovni.hr/hrvatska/sto-je-to-outsourcing-i-kako-je-u-hrvatskoj-dobio-negativne-konotacije-270599>

¹³ https://hr.wikipedia.org/wiki/Izdvajanje_posla

mogli biti, u slučaju potrebe, angažirani i na određenim poslovima u kaznenim tijelima.

U pogledu pravosudne policije u zatvorskom sustavu situacija je znatno drugačija. Analiza odredbi ZIKZ-a, Pravilnika o poslovima osiguranja u zatvorskom sustavu (Narodne novine, br. 16/2022), kao i dugih provedbenih propisa i akata, upućuje na argumente koji dovode u pitanje da li su djelatnici zaštitarskih tvrtki osposobljeni za obavljanje svih poslova i zadataka koje obavlja pravosudna policija. Moguće je da bi bili osposobljeni za manji dio poslova, primjerice, za vanjsko osiguranje. Pored toga, upitno je da li bi zaštitarske tvrtke mogle osigurati oko 2000 osposobljenih djelatnika (2007, kako je već navedeno, prema okvirnom broja djelatnika, sukladno tablicama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije). Šire razmatranje, ovog problema prevazilazi opseg ovog članka.

Izraz *outsourcing* u engleskome jeziku označuje davanje određenoga posla vanjskim dobavljačima (uzimanje vanjskih dobavljača za određeni posao), koji primjenjuju tvrtke kako bi smanjile troškove koji nastaju podmirivanjem potrebe za djelatnostima koje im nisu temeljne (uglavnom je riječ o uslužnim djelatnostima: čišćenju, održavanju, prijevozu, zaštiti i sl.). Kao zamjena za naziv *outsourcing* najprikladniji hrvatski naziv je - *izdvajanje posla*.¹⁴

Outsourcing u javnom sektoru te se odnosi na izdvajanje određenih usluga koje tradicionalno i/ili na temelju zakonske obveze pruža država. Glavni motiv takvih usluga je omogućavanje javnih usluga iste kvalitete uz nižu cijenu ili omogućavanje istih usluga veće kvalitete uz istu cijenu koju su krajnji korisnici ili država do tada plaćali. Nažalost, može se reći kako je često slučaj da je motiv snižavanja troškova taj koji prevladava u odlučivanju o korištenju *outsourcinga*. (Barać, 2021:33)

Svaka poslovna organizacija prije implementacije *outsourcinga* kao načina upravljanja poslovnim procesima mora odvagati prednosti i nedostatke, poduzeti potrebne mjere za povećanje pozitivnih učinaka i smanjenje onih negativnih, i tek potom implementirati *outsourcing* u organizaciju. (Kolak, 2020: 8)

Značajno je naglasiti da je politička odluka, kao što je spomenuta izjava ministra pravosuđa, presudna za onemogućavanje privatizacije kaznenih tijela, a time pravosudne policije koja je njihovom sastavu. Isto tako, političke odluke se odnose i na *outsourcing*. Međutim, svaka racionalna politička odluka, između ostalog, bi trebala da se temelji i na znanstvenim, teorijsko-stručnim postulatima. Moć političkog odlučivanja može da negira znanost i stručna mišljenja ali povijesna zbilja, po pravilu, ukazuje na negativnost takvog pristupa. Može se reći da je to tendencijska povijesna zakonomjernost. Zbog toga je potrebno pokrenuti teorijska razmatranja i znanstveno-istraživački rad u svezi ove problematike.

¹⁴ <https://bolje.hr/rijec/outsourcing-gt-izdvajanje-posla/1/>

4. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Može se zaključiti da je ostvaren teorijski i praktični cilj članka. S teorijskog aspekta dati su elementi za teorijsko utemeljenje statusa pravosudne policije. Polazni praktični cilj je i afirmacija teorije u smislu njenog potpunijeg uvažavanje njenih postulata u procesu donošenja zakona, podzakonskih akata kojima se najneposrednije određuje praksa njenog funkcioniranja. Pragmatični cilj je i iniciranje rasprave o predloženoj reorganizaciji pravosudne policije, da se u nadležnost Upravu za zatvorski sustav i probaciju premjesti Sektor za osiguranje pravosudnih tijela Uprave za organizaciju pravosuđa. Također, da se razmotre obrazloženi argumenti da se ne donosi Zakon o pravosudnoj policiji, već predložena Uredba.

Praktični cilj je i afirmacija teorije u smislu uvažavanje njenih postulata u procesu donošenja zakona, podzakonskih akata kojima se najneposrednije određuje praksa funkcioniranja pravosudne policije. Također, cilj je i poticanje djelatnika pravosudne policije na proučavanje teorije zbog njihove kontinuirane edukacije i profesionalnog razvoja. Isto tako, i da sudjeluju u raspravama o pitanjima važnim za ovu djelatnost. Ostvarenju ovog cilja može doprinijeti obrazložena ideja pokretanje stručnog časopisa koji bi se mogao postupno profilirao kao teorijsko-stručni.

Neupitan je značaj pokrenutih pitanja za profilaciju statusa pravosudne policije. Obzirom na kompleksnost i značaj razmatrane tematike članak ima za cilj da inicira raspravu i dalja potpunija istraživanja.

LITERATURA

Autorska djela

1. Borzić, I. (2023): *Zatvorski sustav u Republici Hrvatskoj – Završni rad*, Šibenik, Veleučilište u Šibeniku <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:143:771584>
2. Barać, S. (2021): *Outsourcing kao poslovni model – Završni rad*, Veleučilište u Virovitici <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:165:458234>
3. Coyle, A (2002): *Upravljanje zatvorima u vremenu promjena*, Međunarodni Centar za zatvorske studije, London, 2002.
<https://pjp.eu.coe.int/documents/41781569/42171350/Andrew+Coyle+Upravljanje+zatvorima+u+vremenu+promjena.pdf/5ec79836-8471-42e6-a9be-dd2dcbf7>
4. Getoš Kalac, A.-M., Bezić, R., Šprem, P. (2021): „Ružno pače“ hrvatskoga kaznenog pravosuđa – zatvorski sustav u svjetlu domaćih i europskih trendova, Godišnjak Akademije pravnih znanosti Hrvatske, vol. XII, 1/2021, 83-112
5. Ivanc, M. (2004): *Vloga zapora v sistemu nacionalne varnosti Republike Slovenije – Diplomsko delo*, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Ivanc-Mojca.PDF>
6. Kalauz, I. (2015): *Zatvorski sustav u Republici Hrvatskoj - Završni rad*, Veleučilište u Šibeniku, Šibenik
<https://repozitorij.vus.hr/islandora/object/vus:128>
7. Kokolj, M. (2005) Upravljanje zatvorima od strane privatnih korporacija „privatni zatvori“, Strani pravni život, br. 3/2005 (137-158) <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0039-2138/2005/0039-21380503137K.pdf>
8. Kolak, V. (2020): *Izdvajanje aktivnosti – outsourcing - Završni rad*, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli kolakv_zavrsni_rad.pdf
9. Kovačević, M. (2012) Privatni zatvori, Strani pravni život , br. 2/2012, str. 195-209
<https://www.stranipravnizivot.rs/index.php/SPZ/article/download/384/379/751>
10. Kovčo Vukadin, I., Rajić, S. i Maloić, S. (2011): *Izazovi u izgradnji probacijskog sustava u Republici Hrvatskoj*, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 18, broj 2/2011, str. 717-735.
11. Lučić-Catić, M. (2011): *Challenges in Conducting Prison Research*, Criminal Justice, Year XI, Issue 5-6, 2011. P. 59-73
12. Mihoci, M. (2006): *Sigurnost kaznionica i zatvora*, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 13, broj 2/2006, str. 879-905.
13. Maloić, S. (2013): Menadžment u organizacijama kaznenopravnog sustava – vrijeme promjena. Praktični menadžment, vol 4, br. 1, str.50-59
14. Maloić, S. i Brkić, G. (2019): *Razvoj suradnje probacijskog i zatvorskog sustava – idemo li u dobrom smjeru?*, Kriminologija i socijalna integracija Vol

- 27, 100 — 119. 22. Maloić, S. i Jandrić, A. (2006): *Zatvor kao izbor - paradoksalna istina*, Kriminologija i socijalna integracija Vol 15 br. 2, 1–100
15. Maloić, S., Šimpraga, D. (2014): *Unapređenje izvršavanja probacijskih poslova*. Praktični menadžment, vol 5, br. 1, str.127-134
16. Načinović, D. (2021): Razlika između javnih i privatnih zatvorskih sustava – Završni rad, Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet urn:nbn:hr:199:156695
17. Stevanović, Z. (2012): *Zatvorski sistemi u svetu*, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 2012
18. Šimić, D. (2019): *Pojam menadžmenta u oblasti odbrane i sigurnosti (bezbednosti)*, Defendologija MNE, Vol. 4, No. 7-8 (2019), 57-70
19. Šimić, D. (2020): *Pojam sigurnosnih, odbrambenih i vojnih znanosti*, Defendologija MNE, Vol. 6, No. 10 (2020), 63-87
20. Šimić, D. (2023.): *Stanje i perspektiva razvoja zatvorskog sustava u RH - Pogled s sustavnog aspekta*, Zaštita i sigurnost, godina 3., broj 1., 95-115
21. Šimić, D. (2024.): *Menadžment zatvorskog sustava*, Zaštita i sigurnost, godina 4., broj 2., 262-286
22. Špero, J. i Brkić, G. (2021): Deset godina probacijske službe u Republici Hrvatskoj – izazovi, uspjesi i vizija daljnjeg razvoja službe, Hrvatski ljetopis za kaznene znanosti i praksu (Zagreb), vol. 28, broj 2/2021, str. 603-628.

Zakoni i dokumenta

1. *Pravilnik o načinu osiguranja osoba, imovine i objekata sudova i državnih odvjetništava*, Narodne novine br. 75/2022, 82/2024, 63/2025
2. *Pravilnik o poslovima osiguranja u zatvorskom sustavu*, Narodne novine“, br. 16/2022
3. *Priručnik za polaznike temeljnog tečaja - Poslovi i postupanja pravosudne policije*
https://mpudt.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Zatvorski%20sustav/Centar%20za%20izobrazbu/Izobrazba/Poslovi%20i%20postupanja%20pravosudne%20policije_r.pdf
4. *Strategija nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske*, „Narodne novine“, br. 73/2017
5. *Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa*, Narodne novine, br. 98/2017, 72/2024
6. *Zakon o sustavu domovinske sigurnosti*, Narodne novine, br. 108/2017
7. *Zakon o izvršavanju kazne zatvora*, Narodne novine, br. 14/2021, 155/2023
8. *Zakon o državnom odvjetništvu*, Narodne novine, broj 67/18 i 21/22
9. *Zakon o sudovima*, Narodne novine, broj 28/13, 33/15, 82/15, 67/18, 60/22, 21/22, 16/23, 153/23 i 36/24

Internetski izvori

1. <https://mpudt.gov.hr/pravosudna-policija/30097>
2. <https://mpudt.gov.hr/vijesti-8/pravosudna-policija-u-svecanom-vojnomo-mimohodu-2025/30225?lang=hr>
3. <https://www.spph.hr/sudjelovanje-esalona-pravosudne-policije-u-vojnomo-mimohodu/>
4. <https://www.spph.hr/pravosudna-policija-u-svecanom-vojnomo-mimohodu-2025/>
5. <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=22752>
6. <https://www.sindikatspolicije.hr/osnovana-radna-skupina-za-izradu-nacrta-prijedloga-zakona-o-pravosudnoj-policiji-i-ovlastenim-sluzbenim-osobama-u-zatvorskom-sustavu-i-sustavu-osiguranja-pravosudnih-tijela/>
7. <https://www.sdlisn.hr/informacija-sa-sastanaka-radne-skupine-za-izradu-zakona-o-pravosudnoj-policiji-i-ovlastenim-sluzbenim-osobama-u-zatvorskom-sustavu/>
8. <https://mpudt.gov.hr/pristup-informacijama-6341/savjetovanja-s-javnoscu-radne-skupine-za-izradu-nacrta-prijedloga-zakona-drugih-propisa-i-akata/6230?lang=hr>
9. <https://www.poslovisn.hr/hrvatska/hrvatska-nece-privatizirati-zatvore-238694>
10. <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/sokol-maric-privatizirajmo-hrvatske-zatvore-ako-to-radi-u-americi-ne-vidim-razloga-zasto-ne-bi-radilo-i-kod-nas-862393>
11. <https://www.zastita.info/hr/novosti/pokrenuli-peticiju-zastitari-u-hrvatskoj-trebaju-preuzeti-cuvanje-u-privatnim,31076.html>
12. <https://www.advance.hr/vijesti/privatizacija-kriminala-kako-su-americki-zatvori-postali-biznis-vrijedan-milijarde-dolara/>
13. <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/vlasnici-zatvora-u-sad-u-kupuju-novo-meso-20120216>
14. <https://www.logicno.com/politika/licemjerje-demokrata-rat-protiv-konfederacije-i-privatni-zatvori-u-americi.html>
15. <https://zastita.info/hr/novosti/uloga-zatvorskih-cuvara-u-americkom-kaznenom-pravnom-sustavu-sigurnost,35804.html>
16. <https://www.zastita.info/hr/novosti/pravosudna-policija-hrvatske-povijesni-razvoj-i-suvremeni-izazovi,35809.html?sfnsn=wa>
17. https://e-justice.europa.eu/topics/trainings-judicial-networks-and-agencies/euopris_hr
18. <https://prisonlife.rs/najave/o-bezbednosti-u-zatvorima/>
19. <https://www.spph.hr/sastanak-radne-skupine-za-izradu-nacrta-zakona-o-pravosudnoj-policiji/>

STATUS OF THE JUDICIAL POLICE IN THE REPUBLIC OF CROATIA

DOI: 10.70329/2744-2403.2026.6.11.6

Scientific review article

dr.sc. Dragutin Šimić¹⁵

Abstract:

The article critically examines the status of the judicial police. Accordingly, it examines the fundamental postulates of its legal definition and its role as a segment of the national (homeland) security system. In addition, it points out the need for organizational and functional linking of the judicial police in the prison system with the judicial police responsible for securing judicial bodies. It points out the need for a systematic and strategic approach to considering the status of the judicial police.

Keywords: *judicial police, judicial police of the prison system, judicial police securing judicial bodies*

¹⁵ dragutinsimicds@gmail.com

1. INTRODUCTORY CONSIDERATIONS

The starting point of the article is the view that considering the status of the judicial police is not possible without a systematic approach. Insisting on this approach is extremely significant. The impetus for researching this problem arose during the study of the theoretical foundations of the activities of the prison system in which the majority of employees are judicial police officers. "The topic of the activities of the judicial police, the largest segment of the system not only in terms of the number of employees but also in terms of its importance, has been almost completely neglected." (Šimić, 2023:96) In addition, it was also inspired by the article Prison System Management (Šimić, 2024) in which the theoretical foundation of prison system management is promoted. The most immediate impetus is the announced adoption of the controversial Judicial Police Act. The problem area of the paper is, as the title suggests, the status of the judicial police. In the Republic of Croatia (hereinafter referred to as the Republic of Croatia), there are no theoretical and professional views of this issue. Therefore, there is a lack of a systematic and strategic approach to considering the status of the judicial police. Such an approach is reflected in the lack of consideration of the possibility of organizational and functional connection of the judicial police of the prison system with the judicial police responsible for securing judicial bodies, which were established as two independent entities with the same name judicial police. Also, the adoption of the controversial draft proposal of the Law on Judicial Police. (hereinafter referred to as the Law). In addition, and the lack of consideration of the judicial police as a segment of national (homeland) security. The article is limited to defense elements, due to the fact that it is not possible to consider other, also significant, elements within the scope of the article. Among them, the management, leadership and command of the judicial police stand out. It is not possible to consider such a complex issue within the scope of this article. The starting elements of this topic are given in the already mentioned article Prison System Management (Šimić, 2024).

The chosen issue of the work determines its subject framework - elements of the content of provisions of laws and by-laws, as well as selected literature that point to conclusions, giving answers to questions that are formulated as a research problem. Accordingly, the content of the basic legal provisions (including the working draft of the proposed law) is analyzed, as well as selected relevant literature for the selected problem area.

The theoretical-hypothetical framework of the article is based on the postulate that the provisions of the law and by-laws on the judicial police represent the most direct operationalization of theoretical considerations. These provisions are a kind

of "transmission", a link between theory and practice. It can also be said that they represent a reflection of the achieved level of theory, as well as the generalization of practice. In addition, it is based on the postulate that the status of the judicial police needs to be considered in a systematic manner, as well as at the level of strategic considerations. There is not a single relevant work in the literature that discusses this topic. The article is based on an analysis of the content of selected, in the author's opinion, relevant works that partially or indirectly relate to the issues under consideration. The list of references also lists works that are not directly mentioned in the article. This allows interested readers to gain a broader, more complete insight into the theoretical sources on which the article is based.

The established theoretical-hypothetical framework refers to the theoretical goal of the work - providing an element for the theoretical foundation of the status of the judicial police. In addition, the goal is to initiate a discussion, to conduct further more complex and studious research on this topic. The practical goal is also the affirmation of the theory in the sense of its fuller appreciation of its postulates in the process of passing laws, by-laws that most directly determine the practice of its functioning. Also, the goal is to encourage judicial employees to study the theory in terms of their continuous education and professional development.

The structure of the article consists of: 1. Introductory considerations, 2. Legal definition of the judicial police, 3. Judicial police as a segment of the security system, and 4. Concluding considerations.

2. LEGAL DEFINITION OF THE JUDICIAL POLICE

Within the Ministry of Justice, Administration and Digital Transformation, there are two organizationally and functionally different organizational units of the judicial police: the judicial police in the prison system and the judicial police responsible for securing judicial institutions.

The activities of the judicial police in the prison system are based on the provisions of Article 41 of the Act on the Execution of Prison Sentences (Official Gazette, No. 14/2021, 155/2023), in which paragraph 1 states: "Judicial police officers secure the penitentiary or prison, persons and property, supervise prisoners, participate in the implementation of the execution program while maintaining internal order and discipline, escort prisoners and perform other tasks prescribed by this Act and implementing regulations." In penal institutions (penitentiaries, prisons and correctional institutions), judicial police officers make up about 57% of employees. The stated percentage is based on an analysis of the approximate number of judicial police officers needed in penal institutions according to the data presented in the Approximate Number of Civil Servants and

Employees in the Ministry of Justice, Administration and Digital Transformation - Annex (component part) to the Regulation on the Internal Organization of the Ministry of Justice, Administration and Digital Transformation (Official Gazette, No. 75/2024).

The activities of the judicial police responsible for securing judicial institutions are based on Article 113 of the Courts Act (Official Gazette, Nos. 28/13, 33/15, 82/15, 82/16, 67/18, 21/22, 16/23, 153/23 and 36/24) and Article 129 of the State Attorney's Office Act (Official Gazette, Nos. 67/18 and 21/22). Based on these two laws, the Ordinance on the method of securing persons, property and facilities of courts and state attorney's offices (Official Gazette, No. 75/22) was adopted, the basic act for the activities of this police. It is noted that in the Republic of Croatia the activities of the judicial police are regulated by the provisions of the three aforementioned laws.

Pursuant to Article 48 of the Regulation on the internal organization of the Ministry of Justice, Administration and Digital Transformation, the judicial police for the security of judicial institutions is within the Sector for the Security of Judicial Bodies of the Directorate for the Organization of Justice. Pursuant to Article 159 of this Regulation, the judicial police in the prison system is within the Sector for the Security of the Directorate for the Prison System and Probation.

As stated, an integral part of this Regulation is the Framework Number of Civil Servants and Employees in the Ministry of Justice, Administration and Digital Transformation. This Framework Number is presented in three tables: Table 1. Ministry of Justice, Administration and Digital Transformation without criminal justice bodies and regional units within the Ministry, Table 2. Regional departments of the judicial police and Table 3. Penitentiaries, prisons, correctional institutions and centres. According to the above tables, the envisaged number of judicial police employees for securing judicial bodies is 340 employees, and 2007 employees are needed in the prison system.

Does this organizational and functional separation of these two segments of the judicial police have to be such? There has been no discussion on this issue so far. Starting from the principle that in every system, including the judicial police system, it is necessary to achieve its conceptual, organizational and functional unity, it is justified to consider this issue. A possible solution is to transfer the Sector for the Security of Judicial Bodies of the Directorate for the Organization of Justice to the jurisdiction of the Directorate for the Prison System and Probation.

The idea of the proposed reorganization is based, among other things, on considering the positive effects of integrating the probation service into the Prison

System Administration. Probation affairs have been part of the Prison System Administration since 4 October 2017, when the Government adopted the Regulation on the internal organization of the Ministry of Justice and Administration (Official Gazette, No. 98/2017), which changed the name of the Administration to the Prison System and Probation Administration and became a single administrative organization that combines both activities. Prior to that, probation affairs were part of the Probation Affairs Administration.

The proposed idea of organizational and functional connection of the judicial police of the prison system with the judicial police responsible for securing judicial bodies was not considered. During 2022, the proposal of the Union of Judicial Police of the Republic of Croatia (hereinafter referred to as SPPH) on the development of the Act on Judicial Police and Authorized Persons of the Prison System was accepted. According to SPPH, the Working Group for the development of a draft proposal for the Act on (hereinafter referred to as the Working Group) was established in January 2023 by decision of the then Minister of Justice. It is also stated that this Working Group has never met.¹⁶

The decision to establish the mentioned Working Group was made by the Ministry of Justice and Administration, and it was published on their website, although the specific date of that decision in January 2023 is not explicitly stated in the available excerpts.¹⁷ It is an undeniable fact that this Working Group did not meet.

The inactivity of the established Working Group was compensated to a certain extent by the Ministry of Justice and Administration by launching an e-consultation on the draft proposal of the Law on Judicial Police and Authorized Officials in the Prison System on 29.11. 2022. As a starting point supporting the need to draft the law proposal, it was stated: "At meetings with trade union partners, the need to harmonize the rights and obligations of judicial police officers and authorized officials in the prison system was identified."¹⁸

The initial, fundamental remark is that instead of the Act, the wording should be Regulation. The fundamental law for the prison and probation system is the Act

¹⁶ <https://www.sindikotpolicije.hr/osnovana-radna-skupina-za-izradu-nacrta-prijedloga-zakona-o-pravosudnoj-policiji-i-ovlastenim-sluzbenim-osobama-u-zatvorskom-sustavu-i-sustavu-osiguranja-pravosudnih-tijela/>

¹⁷ <https://mpudt.gov.hr/pristup-informacijama-6341/savjetovanja-s-javnoscu/radne-skupine-za-izradu-nacrta-prijedloga-zakona-drugih-propisa-i-akata/6230?lang=hr>

¹⁸ (<https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=22752>)

on the Execution of Prison Sentences (hereinafter referred to as the ZIKZ). It is not acceptable to pass another fundamental law of the system, such as the proposed draft. If they are passed, entropy of the system will be created. It is more acceptable to insert into the existing ZIKZ a provision that the Minister of Justice will pass a Regulation (with almost the same content as in the draft Act). The same effect will be achieved as with the proposed draft bill, but the conceptual, organizational and functional unity of the system will be preserved. There will be no preconditions for creating entropy of the prison system. In addition, the Act omits the judicial police responsible for securing judicial institutions.

As already mentioned, the Working Group formed in 2023 never met. This practically stopped the work on the adoption of the Act. Through the efforts of the SPPH, work on the development of the Act was continued. By decision of the Minister of Justice, Administration and Digital Transformation of 12 March 2025, a Working Group was established to draft a proposal for the Act on Judicial Police and Authorized Officials in the Prison System and the Security System of Judicial Bodies.¹⁹

The first meeting of the Working Group was held on June 6, 2025. It is noted that the draft proposal of the Law was expanded to include the judicial police that provide security to judicial bodies. However, at that meeting, the aforementioned expansion was not accepted, and it was agreed to establish a special working group to draft a law for employees in the security system of judicial bodies. The greatest disagreement arose regarding the determination of employees to whom the new law would apply. Representatives of the Union of State and Local Servants and Employees (SDLSN) clearly emphasized that the new law must apply to all employees in criminal bodies. Representatives of the SPPH opposed the inclusion of all employees in criminal bodies in the law, advocating that it apply exclusively to the judicial police.²⁰

The aforementioned controversial issue was resolved at the Working Group meeting on 27.11.2025.²¹ At that meeting, it was agreed to propose the adoption of two laws, the Law on Judicial Police and the Law on Prison System Employees. This resulted in a compromise regarding the requests of SPPH and SDLSN.

¹⁹ <https://www.sdlsn.hr/informacija-sa-sastanaka-radne-skupine-za-izradu-zakona-o-pravosudnoj-policiji-i-ovlastenim-sluzbenim-osobama-u-zatvorskom-sustavu/>

²⁰ <https://www.sdlsn.hr/informacija-sa-sastanaka-radne-skupine-za-izradu-zakona-o-pravosudnoj-policiji-i-ovlastenim-sluzbenim-osobama-u-zatvorskom-sustavu/>

²¹ <https://www.spph.hr/sastanak-radne-skupine-za-izradu-nacrta-zakona-o-pravosudnoj-policiji/>

Consideration of the proposal for the Law on Prison System Employees is not the subject of this article. In addition, it is not possible to consider this topic within the scope of this article.

On the basis of this short review of the implementation of the SPPH initiative on the adoption of a new law on judicial police, two open questions can be observed. First, should it regulate the status of only the judicial police in the prison system or all employees? Second, is it justified to propose a special law for employees in the insurance system of judicial bodies? It can be seen that the very initiative to adopt a new law, as well as the approach to its implementation, is not based on theoretical and professional postulates. It is known that every law, including this bill, represents the operationalization of theory and the generalization of practice.

The formation of a working group and e-consultation cannot replace theoretical and professional discussion. Therefore, as stated, numerous issues have been neglected in this case. Among them, the discussion on the justification of adopting, in addition to the ZIKZ, another fundamental law of the prison system – the proposed law on the judicial police – has initial significance. The need to achieve organizational and functional unity of the judicial police, which can be achieved by the proposed reorganization, has not been recognized. On the contrary, work continues on its separation, which confirms the proposal to adopt a special law for employees in the security system of judicial bodies.

Not a single theoretical or professional paper has been published on this issue. The lack of interest among judicial employees in this regard, as well as the initiation of theoretical discussions, is a consequence of neglecting the importance of the professional profile of employees with a university degree. This is confirmed by the reintroduction of a two-year training course for judicial police officers at the Secondary Police School in Zagreb in 2022/2023. The justification for the reintroduction of this training, which was carried out in the period from 1985 to 1999 and from 2011 to 2013, was that it was observed that the basic course for training judicial police officers with a secondary education was insufficient and that a higher level was needed. The issue of training employees at the level of a university degree was completely omitted. (Šimić, 2023:101)

The above points to the importance of the issue of selecting the professional profile of judicial police officers with a university degree. Only professionally competent officers can initiate the constitution of the theory of this activity. This problem has not been noticed. It cannot be solved in a shorter period of time. A possible first phase could be the launch of a professional journal for this activity, which could gradually be profiled as theoretical and professional. (Šimić, 2023:102)

3. JUDICIAL POLICE AS A SEGMENT OF THE SECURITY SYSTEM

The affirmation of the judicial police as a segment of the national (homeland) security system was significantly contributed to by its participation on July 31, 2025, in the ceremonial military parade marking the 30th anniversary of the military-police operation Storm, Victory and Homeland Gratitude Day, and Croatian Defenders' Day. On the official website of the Ministry of Defense of the Republic of Croatia, the participation of the judicial police (both its segments) in the parade was assessed as extremely positive. "This year, for the first time, judicial police officers also participated in the ceremonial military parade, who, with their dignified formation and discipline, demonstrated professionalism, dedication, and the role they play in preserving order, security, and the rule of law. Along with judicial police officers from the prison system of the Republic of Croatia, eight judicial police officers from the security of judicial bodies also participated in the parade ... "²²

In theoretical considerations, there are no works that consider the significance and role of the judicial police in the system of national (homeland) security. There are those that relate to the prison system. (Šimić, 2023:103-107) Starting from the fact that the majority of prison system employees are judicial police officers, it can be concluded that the judicial police is also a segment of national (homeland) security. For this consideration, it is not so important whether the judicial police is treated as part of the system of national or homeland security. The most important thing is to understand that the aforementioned terminological duality has been affirmed in practice and that it should be accepted. It is not realistic to expect any change in the near future, given that the concept of homeland security is promoted by the National Security Strategy and the Law on the Homeland Security System. At the methodological level of reflection, the mistake of defining the same concept with two different terms, as in this case, is well known.

For the construction of the theory of the judicial police, an important starting point is its justified definition as an institution of the system of national (homeland) security. Likewise, it is important to note the omission of the judicial police from the security of judicial bodies. It is also important to emphasize that the starting point for the construction of this theory is systematic and strategic thinking. These two considerations are closely related but also different.

²²<https://mpudt.gov.hr/vijesti-8/pravosudna-policija-u-svecanom-vojnomo-mimohodu-2025/30225?lang=hr>

In this case, the emphasis is on considering the judicial police as a whole in the national security system. In addition, the judicial police in the prison system. Also, considering the possibility of the already explained organizational and functional connection of the judicial police of the prison system and those responsible for securing judicial bodies. This connection, among other things, would enable a clearer positioning of the judicial police as a component of the national (homeland) security system.

Strategically, it is more complex. It is not enough to remain only on recognizing the role of the judicial police in the system of national (homeland) security. It can significantly determine the perspective of its development, and even its abolition. For example, a strategic vision regarding the trend of privatization. It is of utmost importance to make a decision on this issue. Whether to proceed with privatization, and to what extent. For example, whether to entrust the entire (internal and external security) or only the external security of penitentiaries and prisons to private security companies? Likewise, whether to leave the security of judicial bodies to private security companies?

The literature mostly discusses the privatization of prisons and penitentiaries as a whole, which includes their security. The privatization of the prison system has emerged as a consequence of the increasing costs arising from serving prison sentences. Public prisons are financed from the state budget, while private prisons are managed by corporations that see this as an opportunity to make a profit. Furthermore, private prisons provide very little data on the health care of prisoners within them, which poses a problem in comparing both systems. Private prisons also have the right to reject prisoners who have health problems, and they often take non-violent prisoners in order to spend less on the security system, which has resulted in a higher incidence of violence in private prisons compared to public prisons. When it comes to prisoner recidivism, it has proven to be higher in private prisons than in public ones. Ultimately, the question remains in which direction privatization will take place and how much more profitable is the privatization of prisons than keeping prisons in the public sector. (Načinović, 2021:3)

The appearance of private companies in the process of execution of prison sentences is a relative novelty that has recently attracted attention primarily in countries that have introduced the private sector in this area, but also in countries that intend to introduce this system. This issue has obviously received less attention in countries that do not intend to introduce this system. However, this does not mean that the question does not deserve interest. (Kokolj, 2005:137)

The high increase in the number of prisoners has led to the overcrowding of prison institutions and to endangering the safety of both the prison administration and the prisoner population, and the construction of new prisons is unprofitable, and

in some countries, due to the economic situation, an unrealistic solution. In such circumstances, a number of countries try to solve the problem through private prisons. Such a trend exists in the USA, Canada, Great Britain and other countries. Privatization is only a deferred problem for the state, because the latest data on economic activity show that the state's savings are insignificant, and the danger of exploiting prison labor is much more real. However, despite some caution, there is an increasingly present tendency to privatize prisons, which is expected on a larger scale in the future. (Stevanović, 2012: 209)

The reasons justifying privatization concern large budget allocations for the maintenance of the system of penal institutions, overbooking of prisons and the failure of state penal institutions to suppress recidivism. Opponents of prison privatization point out that making a profit through the execution of prison terms is immoral, that it is a sphere over which the state must maintain a monopoly, and that there is a significant risk that the human rights of prisoners will be violated if market principles prevail in this area as well. Proponents of privatization, on the other hand, present their counter-arguments, which relate to the economy and improvement of the prison system. Despite many open questions, it is indicated that during the last twenty years private prisons secured their place in the modern system of execution of criminal sanctions, although this type of institution, contrary to expectations, did not achieve significant successes in its practice. (Kovačević: 2012: 195)

There are very few authors who have a positive attitude towards the privatization of criminal justice bodies. One of the few is Snježana Maloić, who agrees with the view that private sector models are also applicable in criminal justice organizations, but within the realistic time required for their introduction and with the creation of the necessary preconditions. The introduction of entrepreneurial principles should be cautious and thoughtful, in a way that takes into account the specific purposes and tasks of individual criminal justice organizations, with a special emphasis on respecting human rights, which is extremely important within these organizations, given their social responsibility. In this sense, it is important to highlight open issues and the need for analysis and domestic scientific research work related to this area, as well as the importance of financing this research, in order to resolve doubts about whether such changes can really contribute to the efficiency of these organizations without jeopardizing their basic purposes or not, whether there are negative effects and how to resolve them or prevent them in the future, and ultimately, in order to gain or strengthen confidence in the possibility and benefits of these changes. (Maloić, 2013: 58)

Most of the selected authors believe that the privatization of prisons and penitentiaries brings more negative effects than positive ones. In the case of privatization of individual prisons and penitentiaries, the judicial police in these penal institutions would inevitably be abolished. In the hypothetical case of

privatization of all penal institutions, this police would be abolished in the entire prison system. The above theoretical considerations do not mention the possibility that, without privatization of prisons and penitentiaries, the judicial police could be replaced by private security companies in the entire prison system or only in individual penal institutions.

Regarding the privatization of prisons and penitentiaries, there are few politicians who have spoken out on the matter. Among them, the former Minister of Justice stands out, who, in Parliament on 24.04.2013. during the debate on amendments to the Law on the Execution of Prison Sentences, clearly stated that "Amendments to the Law on the Execution of Prison Sentences are not an introduction to the privatization of the prison system, nor will there be such privatization."²³

The stated negative attitude of the Minister of Justice did not stop the idea of privatization. Thus, entrepreneurs, mostly owners of security companies, are supporters of the idea, while experts are vehemently against it. Namely, entrepreneurs would receive a certain amount of money per month for each prisoner, and the more they would save on them, the higher their earnings would be. According to Vinko Grgić, a former long-time high-ranking employee of the Ministry of the Interior, "This is a very bad solution, I hope that in this way we will not reduce overcrowding in prisons. Prisons must remain in the state administration system, they must not fall into private hands. We are still an immature society to leave such a sensitive segment to private individuals, there is a lot of room for possible abuse. We see how everything else ended when we gave it to private individuals."²⁴

Zlatko Marić, owner of the largest security company "Sokol Marić", advises that the state should leave the care of some prisoners to security companies. "In America and most developed countries, in addition to private ownership of the aforementioned facilities, protection services and overall care for prisoners are provided by private security companies and facility companies. The above is, of course, also possible in the Republic of Croatia, under certain clearly defined criteria. As for concerns about the standard and care of prisoners, this is very simple to regulate through regular monitoring measures and compliance with previously established standards and work procedures." (Same source)

²³ <https://www.poslovnih.hr/hrvatska/hrvatska-nece-privatizirati-zatvore-238694>

²⁴ <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/sokol-maric-privatizirajmo-hrvatske-zatvore-ako-to-radi-u-americi-ne-vidim-razloga-zasto-ne-bi-radilo-i-kod-nas-862393>

The same opinion expressed by Zlatko Marić in 2014 was repeated in 2020 by a group of security guards in a petition regarding this issue. "Let's privatize Croatian prisons! If it works in the US, we see no reason why it wouldn't work here in Croatia," reads the call for a public petition for the privatization of prisons and penitentiaries in the Republic of Croatia. According to the petition organizers, security guards would take over guarding prisons because currently "there are too many prisoners, the prisons are full, and there are many (people) waiting in line." "Privatizing prisons would be a good decision, and it's up to us to fight for it. For the safety of our citizens. Many have been sentenced to prison for foreclosures, robberies, drugs, and various crimes, but the prisons are full," they state in the petition. The state would pay for private prisons per prisoner, and the work would be taken over by security companies that would deal with private prisons.²⁵

In the same year 2014, when the mentioned owner of "Sokol Marića" expressed his opinion on privatization, the Government of the Republic of Croatia announced outsourcing in the public sector, i.e. that, due to the rationalization of costs, it would leave the activities of cleaning, maintenance, washing and ironing, food and beverage preparation, and transportation and protection (insurance) to private companies.²⁶ This announcement also applied to the judicial police as a whole, both of its segments, in the prison system and the one in the security of judicial bodies. The previously considered privatization of prisons and penitentiaries did not refer to the judicial police engaged in the security of judicial bodies.

In Croatia, in 2014, 17 public sector unions initiated a petition to collect signatures for a referendum on the adoption of a law against the outsourcing of auxiliary jobs in the public and state sectors, popularly known as the outsourcing referendum. A sufficient number of signatures were collected, but the Constitutional Court of the Republic of Croatia surprisingly did not allow the outsourcing referendum, concluding that the referendum question was not in accordance with the Constitution and that the issue could not be decided in a referendum.²⁷

Based on the aforementioned decision of the Constitutional Court, it can be concluded that it is not possible to stop or prevent outsourcing in the public and state sectors. This possibility also applies to the judicial police. The judicial police

²⁵ <https://www.zastita.info/hr/novosti/pokrenuli-peticiju-zastitari-u-hrvatskoj-trebaju-preuzeti-cuvanje-u-privatnim,31076.html>

²⁶ <https://www.poslovnih.hr/hrvatska/sto-je-to-outsourcing-i-kako-je-u-hrvatskoj-dobio-negativne-konotacije-270599>

²⁷ https://hr.wikipedia.org/wiki/Izdvajanje_posla

engaged in the security of judicial bodies are more exposed to outsourcing. An analysis of the provisions of the Ordinance on the method of securing persons, property and facilities of courts and state attorneys' offices (Official Gazette No. 75/2022, 82/2024, 63/2025) indicates that the activities of the judicial police are almost the same as those of security companies that secure public and state sector institutions. So far, there has been no analysis or discussion of arguments indicating the advantages of the judicial police over security companies in this regard.

The considered exposure to outsourcing could be significantly reduced by accepting the explained idea of organizational and functional integration of the judicial police (to transfer the Judicial Security Sector of the Judicial Organization Directorate to the jurisdiction of the Prison System and Probation Directorate). The proposed reorganization would, among other things, open up the possibility of harmonizing the training of judicial police officers for jobs in both its segments. This would allow, for example, judicial police officers from the Judicial Security Sector to be engaged in certain jobs in criminal bodies, if necessary.

With regard to the judicial police in the prison system, the situation is significantly different. An analysis of the provisions of the ZIKZ, the Ordinance on Security Operations in the Prison System (Official Gazette, No. 16/2022), as well as other implementing regulations and acts, points to arguments that call into question whether the employees of security companies are qualified to perform all the tasks and tasks performed by the judicial police. It is possible that they would be qualified for a smaller part of the tasks, for example, for external security. In addition, it is questionable whether security companies could provide around 2,000 trained employees (in 2007, as already stated, according to the approximate number of employees, in accordance with the tables of the Regulation on the internal organization of the Ministry of Justice, Administration and Digital Transformation). A broader consideration of this problem goes beyond the scope of this article.

The term outsourcing in English means giving a certain job to external suppliers (taking external suppliers for a certain job), which is used by companies to reduce costs incurred by meeting the need for activities that are not their core (mostly service activities: cleaning, maintenance, transportation, security, etc.). As a substitute for the term outsourcing, the most appropriate Croatian term is – separation work.²⁸

Outsourcing in the public sector refers to the allocation of certain services that are traditionally and/or based on legal obligations provided by the state. The main

²⁸ <https://bolje.hr/rijec/outsourcing-gt-izdvajanje-posla/1/>

motive of such services is to enable public services of the same quality at a lower price or to enable the same services of higher quality at the same price that the end users or the state were paying until then. Unfortunately, it can be said that it is often the case that the motive of lowering costs prevails in the decision to use outsourcing. (Barać, 2021:33)

Before implementing outsourcing as a way of managing business processes, every business organization must weigh the advantages and disadvantages, take the necessary measures to increase the positive effects and reduce the negative ones, and only then implement outsourcing in the organization. (Kolak, 2020: 8)

It is important to emphasize that a political decision, such as the aforementioned statement by the Minister of Justice, is crucial for preventing the privatization of criminal justice bodies, and thus the judicial police that are part of them. Political decisions also relate to outsourcing. However, every rational political decision, among other things, should be based on scientific, theoretical and expert postulates. The power of political decision-making can negate science and expert opinions, but historical reality, as a rule, indicates the negativity of such an approach. It can be said that this is a tendentious historical law. Therefore, it is necessary to initiate theoretical considerations and scientific and research work regarding this issue.

4. FINAL CONSIDERATIONS

It can be concluded that the theoretical and practical goal of the article has been achieved. From the theoretical aspect, the elements for the theoretical foundation of the status of judicial police are provided. The initial practical goal is the affirmation of the theory in the sense of its fuller appreciation of its postulates in the process of passing laws, by-laws that most directly determine the practice of its functioning. The pragmatic goal is also to initiate a discussion on the proposed reorganization of the judicial police, to move the Sector for the Security of Judicial Bodies of the Directorate for the Organization of the Judiciary under the jurisdiction of the Directorate for the Prison System and Probation. Also, to consider the reasoned arguments that the Law on Judicial Police is not adopted, but the proposed Regulation.

The practical goal is also the affirmation of the theory in the sense of respecting its postulates in the process of passing laws, by-laws that most directly determine the practice of the functioning of the judicial police. The goal is also to encourage judicial police employees to study the theory for their continuous education and professional development. Likewise, to participate in discussions on issues important for this activity. The realization of this goal can be contributed by the

well-reasoned idea of starting a professional journal that could gradually be profiled as theoretical and professional.

The significance of the issues raised for profiling the status of the judicial police is unquestionable. Considering the complexity and significance of the discussed topic, the article aims to initiate discussion and further more complete research

LITERATURE

Author's works

1. Borzić, I. (2023): *Zatvorski sustav u Republici Hrvatskoj – Završni rad*, Šibenik, Veleučilište u Šibeniku <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:143:771584>
2. Barać, S. (2021): *Outsourcing kao poslovni model – Završni rad*, Veleučilište u Virovitici <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:165:458234>
3. Coyle, A (2002): *Upravljanje zatvorima u vremenu promjena*, Međunarodni Centar za zatvorske studije, London, 2002.
<https://pjp.eu.coe.int/documents/41781569/42171350/Andrew+Coyle+Upravljanje+zatvori+ma+u+vremenu+promjena.pdf/5ec79836-8471-42e6-a9be-dd2dcbf7>
4. Getoš Kalac, A.-M., Bezić, R., Šprem, P. (2021): „Ružno pače“ hrvatskoga kaznenog pravosuđa – zatvorski sustav u svjetlu domaćih i europskih trendova, Godišnjak Akademije pravnih znanosti Hrvatske, vol. XII, 1/2021, 83-112
5. Ivanc, M. (2004): *Vloga zapora v sistemu nacionalne varnosti Republike Slovenije – Diplomsko delo*, Fakulteta za družbene vede, Ljubljana <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Ivanc-Mojca.PDF>
6. Kalauz, I. (2015): *Zatvorski sustav u Republici Hrvatskoj - Završni rad*, Veleučilište u Šibeniku, Šibenik <https://repozitorij.vus.hr/islandora/object/vus:128>
7. Kokolj, M. (2005) Upravljanje zatvorima od strane privatnih korporacija „privatni zatvori“, Strani pravni život, br. 3/2005 (137-158) <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0039-2138/2005/0039-21380503137K.pdf>
8. Kolak, V. (2020): *Izdvajanje aktivnosti – outsourcing - Završni rad*, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli kolakv_zavrzni_rad.pdf
9. Kovačević, M. (2012) Privatni zatvori, Strani pravni život , br. 2/2012, str. 195-209
<https://www.stranipravnizivot.rs/index.php/SPZ/article/download/384/379/751>
10. Kovčo Vukadin, I., Rajić, S. i Maloić, S. (2011): *Izazovi u izgradnji probacijskog sustava u Republici Hrvatskoj*, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 18, broj 2/2011, str. 717-735.
11. Lučić-Čatić, M. (2011): *Challenges in Conducting Prison Research*, Criminal Justice, Year XI, Issue 5-6, 2011. P. 59-73
12. Mihoci, M. (2006): *Sigurnost kaznionica i zatvora*, Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu (Zagreb), vol. 13, broj 2/2006, str. 879-905.
13. Maloić, S. (2013): Menadžment u organizacijama kaznenopravnog sustava – vrijeme promjena. Praktični menadžment, vol 4, br. 1, str.50-59
14. Maloić, S. i Brkić, G. (2019): *Razvoj suradnje probacijskog i zatvorskog sustava – idemo li u dobrom smjeru?*, Kriminologija i socijalna integracija Vol

- 27, 100 — 119. 22. Maloić, S. i Jandrić, A. (2006): *Zatvor kao izbor - paradoksalna istina*, Kriminologija i socijalna integracija Vol 15 br. 2, 1–100
15. Maloić, S., Šimpraga, D. (2014): *Unapređenje izvršavanja probacijskih poslova*. Praktični menadžment, vol 5, br. 1, str.127-134
16. Načinović, D. (2021): Razlika između javnih i privatnih zatvorskih sustava – Završni rad, Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet urn:nbn:hr:199:156695
17. Stevanović, Z. (2012): *Zatvorski sistemi u svetu*, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 2012
18. Šimić, D. (2019): *Pojam menadžmenta u oblasti odbrane i sigurnosti (bezbednosti)*, Defendologija MNE, Vol. 4, No. 7-8 (2019), 57-70
19. Šimić, D. (2020): *Pojam sigurnosnih, odbrambenih i vojnih znanosti*, Defendologija MNE, Vol. 6, No. 10 (2020), 63-87
20. Šimić, D. (2023.): *Stanje i perspektiva razvoja zatvorskog sustava u RH - Pogled s sustavnog aspekta*, Zaštita i sigurnost, godina 3., broj 1., 95-115
21. Šimić, D. (2024.): *Menadžment zatvorskog sustava*, Zaštita i sigurnost, godina 4., broj 2., 262-286
22. Špero, J. i Brkić, G. (2021): Deset godina probacijske službe u Republici Hrvatskoj – izazovi, uspjesi i vizija daljnjeg razvoja službe, Hrvatski ljetopis za kaznene znanosti i praksu (Zagreb), vol. 28, broj 2/2021, str. 603-628.

Laws and documents

1. *Pravilnik o načinu osiguranja osoba, imovine i objekata sudova i državnih odvjetništava*, Narodne novine br. 75/2022, 82/2024, 63/2025
2. *Pravilnik o poslovima osiguranja u zatvorskom sustavu*, Narodne novine“, br. 16/2022
3. *Priručnik za polaznike temeljnog tečaja - Poslovi i postupanja pravosudne policije*
https://mpudt.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Zatvorski%20sustav/Centar%20za%20izobrazbu/Izobrazba/Poslovi%20i%20postupanja%20pravosudne%20policije_r.pdf
4. *Strategija nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske*, „Narodne novine“, br. 73/2017
5. *Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa*, Narodne novine, br. 98/2017, 72/2024
6. *Zakon o sustavu domovinske sigurnosti*, Narodne novine, br. 108/2017
7. *Zakon o izvršavanju kazne zatvora*, Narodne novine, br. 14/2021, 155/2023
8. *Zakon o državnom odvjetništvu*, Narodne novine, broj 67/18 i 21/22
9. *Zakon o sudovima*, Narodne novine, broj 28/13, 33/15, 82/15, 67/18, 60/22, 21/22, 16/23, 153/23 i 36/24

Internet sources

1. <https://mpudt.gov.hr/pravosudna-policija/30097>
2. <https://mpudt.gov.hr/vijesti-8/pravosudna-policija-u-svecanom-vojnomo-mimohodu-2025/30225?lang=hr>
3. <https://www.spph.hr/sudjelovanje-esalona-pravosudne-policije-u-vojnomo-mimohodu/>
4. <https://www.spph.hr/pravosudna-policija-u-svecanom-vojnomo-mimohodu-2025/>
5. <https://esavjetovanja.gov.hr/ECon/MainScreen?entityId=22752>
6. <https://www.sindikattopolicije.hr/osnovana-radna-skupina-za-izradu-nacrta-prijedloga-zakona-o-pravosudnoj-policiji-i-ovlastenim-sluzbenim-osobama-u-zatvorskom-sustavu-i-sustavu-osiguranja-pravosudnih-tijela/>
7. <https://www.sdlst.hr/informacija-sa-sastanaka-radne-skupine-za-izradu-zakona-o-pravosudnoj-policiji-i-ovlastenim-sluzbenim-osobama-u-zatvorskom-sustavu/>
8. <https://mpudt.gov.hr/pristup-informacijama-6341/savjetovanja-s-javnoscu-radne-skupine-za-izradu-nacrta-prijedloga-zakona-drugih-propisa-i-akata/6230?lang=hr>
9. <https://www.poslovti.hr/hrvatska/hrvatska-nece-privatizirati-zatvore-238694>
10. <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/sokol-maric-privatizirajmo-hrvatske-zatvore-ako-to-radi-u-americi-ne-vidim-razloga-zasto-ne-bi-radilo-i-kod-nas-862393>
11. <https://www.zastita.info/hr/novosti/pokrenuli-peticiju-zastitari-u-hrvatskoj-trebaju-preuzeti-cuvanje-u-privatnim,31076.html>
12. <https://www.advance.hr/vijesti/privatizacija-kriminala-kako-su-americki-zatvori-postali-biznis-vrijedan-milijarde-dolara/>
13. <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/vlasnici-zatvora-u-sad-u-kupuju-novo-meso-20120216>
14. <https://www.logicno.com/politika/licemjerje-demokrata-rat-protiv-konfederacije-i-privatni-zatvori-u-americi.html>
15. <https://zastita.info/hr/novosti/uloga-zatvorskih-cuvara-u-americkom-kazneno-pravnom-sustavu-sigurnost,35804.html>
16. <https://www.zastita.info/hr/novosti/pravosudna-policija-hrvatske-povijesni-razvoj-i-suvremeni-izazovi,35809.html?sfnsn=wa>
17. https://e-justice.europa.eu/topics/trainings-judicial-networks-and-agencies/euopris_hr
18. <https://prisonlife.rs/najave/o-bezbednosti-u-zatvorima/>
19. <https://www.spph.hr/sastanak-radne-skupine-za-izradu-nacrta-zakona-o-pravosudnoj-policiji/>